

genstande ud fra en retlig (objektiv) vurdering må anses for bestemt til maskering under de i bestemmelsen anførte omstændigheder. Det kræves ikke, at den tiltalte havde til hensigt at anvende de medbragte genstande til maskering eller anså dette for overvejende sandsynligt. Bestemmelsen omfatter således også den situation, hvor den pågældende medbringer de nævnte genstande, men hvor beslutningen om at maskere sig først tænkes endeligt truffet, hvis det f.eks. viser sig, at der opstår uroligheder eller konfrontationer med politiet. Med hensyn til besiddelse af sædvanlige beklædningsgenstande, der er egnet til maskering, men som ikke nødvendigvis er bestemt hertil, henvises til det ovenfor under pkt. 6.1. anførte.

På samme måde udelukker det ikke forsæt (og strafansvar), hvis den tiltalte fejlagtigt anså maskeringen for omfattet af undtagelsen vedrørende maskering, der tjener et anerkendelsesværdigt formål. Hvis der er tale om en undskyldelig retsvildfarelse, kan der dog eventuelt blive tale om strafnedsættelse eller strafbortfald efter straffelovens § 84, stk. 1, nr. 3, og stk. 2.

6.3. Forsøg og medvirken

Straffelovens almindelige regler om forsøg og medvirken gælder også for det foreslåede maskeringsforbud.

Der vil således efter omstændighederne kunne straffes for forsøg på overtrædelse af maskeringsforbudet ved besiddelse af et større lager af masker, hæfter eller lignende, selv om der ikke er tale om besiddelse på offentligt sted, sml. den foreslåede bestemmelse i § 134 b, stk. 2. Dette forudsætter dog, at det kan bevises, at der er forsæt til anvendelse af disse genstande under omstændigheder omfattet af maskeringsforbudet.

Der vil endvidere efter omstændighederne kunne straffes for medvirken, hvis en person forsyner deltagere i en demonstration mv. med beklædningsgenstande eller lignende til maskering, eller hvis en person tilskynder andre deltagere i demonstrationen til at være maskeret eller medbringe genstande bestemt til maskering. Derimod vil den blotte deltagelse i en demonstration, hvor andre deltagere er maskeret ikke i sig selv være strafbar medvirken.

6.4. Strafferamme og strafniveau

Det foreslås, at overtrædelse af maskeringsforbudet på samme måde som overtrædelse af straffelovens § 134 a (om deltagelse i slagsmål eller anden grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted) straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder.

Det forudsættes, at en overtrædelse af maskeringsforbudet i førstegangstilfælde som udgangspunkt straffes med en bøde på 1.000 kr., hvis der ikke konkret er sket forstyrrelse af den offentlige ro og orden. Har overtrædelsen omvendt fundet sted under uroligheder eller optøjer, bør dette anses som en skærpende omstændighed, der som udgangspunkt fører til idømmelse af en kortere, ubetinget frihedsstraf.

De angivne strafniveauer er vejledende og kan fraviges af domstolene i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger formildende eller skærpende omstændigheder.

Hvis overtrædelsen af maskeringsforbudet har fundet sted under uroligheder eller optøjer, vil der ofte være grundlag for også at straffe for overtrædelse af en eller flere af de bestemmelser, der er omtalt under pkt. 3.2. om forbydelser mod den offentlige orden. Det forudsættes herved, at overtrædelse af maskeringsforbudet straffes i sammenstød med de nævnte bestemmelser, dvs. der skal straffes efter alle de overtrådte bestemmelser.

7. Forholdet til grundloven og den europæiske menneskerettighedskonvention

7.1. Efter grundlovens § 79 har borgerne ret til uden forudgående tilladelse at samle sig ubevæbnede. Forsamlinger under åben himmel kan forbydes, når der af dem kan befrygtes fare for den offentlige fred. Der henvises til pkt. 3.3. ovenfor, hvor bestemmelsen er omtalt. Om rækkevidden af grundlovens § 79 kan endvidere henvises til Justitsministeriets notat af 7. januar 1976, der er optrykt som bilag til betænkning nr. 759/1976 om visse strafferetlige og civilretlige spørgsmål i forbindelse med arbejdskonflikter.

Som anført under pkt. 3.3. er det ikke enhver menneskemængde, der har karakter af en forsamling i grundlovens forstand. Ved en forsamling forstås i almindelighed den samtidige tilstedeværelse af en flerhed af mennesker i et fælles gjemed (befordre en meningstilkendegivelse) og under en vis ledelse. Da det foreslåede maskeringsforbud også gælder for personer, der deltager i sådanne forsamlinger, kan der rejses spørgsmål om, hvorvidt maskeringsforbudet er foreneligt med grundlovens beskyttelse af forsamlingsfriheden.

I den statsretlige teori er det almindeligt antaget, at grundlovens § 79 ikke er til hinder for, at lovgivningsmagten fastsætter regler, der specielt tager sigte på, hvad der foretages i en forsamling. Når bortses fra indgreb rettet specielt mod ytringsfriheden i forsamlinger, udelukker grundloven ikke materielle begrænsninger i forsamlingsvirksomheden, herunder